

Hovinkartanon taidekesä odottaa taas tuhansia kävijöitä

Kesäteatteri toi kuvataiteellekin uutta yleisöä. Näyttelyissä mukana yli 30 taiteilijaa.

Hämeenlinna
Pirjo-Liisa Niinimäki
Hovinkartanon taidekeskus Hauholla kasvattaa kävijämääriin vuosi vuodelta. Hovinkartanon emännän **Riitta Tarvaisen** mukaan taidekeskuksessa kävi viime kesänä noin 5500 vierasta, ja vähintään samaa määrää odotetaan tänäkin vuonna. Niskavuorinäyttämön tulo Hovinkartanoon viime kesänä lisäsi väkimäärää entisestään.

– Kesäteatterin mukana tuli uutta yleisöä kuvataiteelle, sel-laistakin, joka ei muuten käynyt näyttelyissä, hän kertoo.

Niskavuorinäyttämö esiintyy tänäkin kesänä Hovinkartanon pihapiirissä. Se esittää Pentti Järvisen kirjoittamaa komediaa *Johan nyt Niskavuori* 16.6. lähtien noin kuukauden ajan.

Riitta Tarvaisen mukaan taidekeskuksen monipuolisuus on kaiken kaikkiaan osoittautunut hyväksi keinoksi houkuttella yleisöä paikalle. Kun väki kerran on saatu kartanon maille vaikkapa kesäteatterin tai ravintolapalveluiden takia, kaikki haluavat samalla nähdä myös näyttelyt.

Kuvataiteen ja kesäteatterin lisäksi Hovinkartanon taidekeskus järjestää tänä kesänä muun muassa ooppera- ja runomatinetoita.

Riitta ja Risto Tarvainen ovat järjestäneet Hovinkartanon jugendlinnassa kesänäyttelyitä jo yli 20 vuotta. Vuonna 2006 Hovinkartano laajeni taidekeskukseksi, kun myös vanhaan navettaan ja muihin piharakennuksiin raivattiin näyttelytilaa.

Taiteilijoita joka talossa

Hovinkartanon taidekeskuksessa esitältyy kesän mittaan yli 30 taiteilija Suomesta ja ulkomailta. Jugendlinnassa on läpi kesän esillä muun muassa Samps Kaikkosen, Ulla Kauha-

Hovinkartanon taidekeskuksessa on monta näyttelytilaa: jugenlinna, navettagalleria ja muita piharakennuksia. Pekka Kröger teoksineen esitältyy jugendlinnassa.

sen, Pekka Krögerin ja romanialaisten Stefan Balogin ja Cristina Onetin teoksia.

– Saimme monipuolisen näyttelyn. Veistoksia on jugendlinnassa enemmän kuin vuosiin, Riitta Tarvainen kertoo.

Hilmanhovin alakerrassa voitutustua Ripustusryhmän näyttelyyn Taivaanrannat ja pilviliinat. Ryhmänäyttelyssä on mukana pääasiassa Hämeenlinnan seudun taiteilijoita, jotka ovat aikaisemmin pitäneet näyttelyitä

galleria Ripustuksessa. Mukana ovat muun muassa Anna-Maija Bergman, Satu Bethel, Pirjo Heinö, Liisa Vartiainen, Heli Valaja ja Kirsti Miilumäki.

Hilmanhovin yläkerrassa esitältyy nuori lahtelainen kuvatai-

teilija Saija Kivikangas tummanpuhuvine maalauksineen.

Makasiinigalleriassa nähdään mm. keramiikkapajan tuotantoa ja israelilaisen Amili Gelbmanin näyttely. Valkoisessa talossa esitältyvät Tapio Ruokoran-

ta, Silja Selonen ja Jani Rättyä. (HäSa)

► **Hovinkartanon taidekeskuksen** näyttelyt Hauhon Sotjälässä avautuvat 6.6. ja ovat esillä 29.8. saakka.

Kesäkonsertit vauhtiin kamarimusiikin hengessä

MUSIIKKI

Riihimäen kesäkonsertit: Risto Lauriala, piano, Marko Ylönen, sello, ja Tero Latvala, viulu. Beethoven, Schumann. Suomen lasimuseossa 3.6.

Pianisti Risto Lauriala

Kamarimusiikkia on nautinnollista kuunnella, kun tekijät ovat huipputaiteilijoita. Kokonaisuus on parhaimmillaan enemmän kuin osiensa summa – musiikillinen vuorovaikutus ja ilmaisu yhteispeli ovat vain muutamia kamarimusiikin kiehtovia piirteitä. Suomen lasimuseo on juuri tällaiseen ohjelmistoon passeli konserttipaikka – soivaa tilaa ja kaunistaa katseltavaa riittää.

Risto Lauriala on suomalainen-

sen konserttielämän syvällisimpiä pianisteja, jota kuulin nyt ensimmäistä kertaa Beethoven-

ohjelmiston parissa. Mukana oli kaksi hienoa musiikkia, **Marko Ylönen** sellossa ja **Tero Latvala** viulussa.

Ensin kuultu varhainen *B-duuritrio* (op. 11) toteutui kohtalaisesti – pientä nopeiden osien temponen huojumisen tuomaa levottomuutta oli paikka paikoin havaittavissa, eikä hidas osakaan löytänyt sellaista laulavaa rauhaa kuin mihin musiikin tekstuuri antaa mahdollisuuden. Kyseinen Beethovenin varhainen trio on klassisen elegantti ja humoristinenkin teos, jonka energisyys kyllä välittyi nyt kuullusakin hyvin.

Jälkimmäisellä puoliskolla kuultu vuosikymmentä myöhäisempi *Es-duuritrio* puolestaan näyttää säveltäjänsä jo sankaril-

lisessa hahmossaan. Beethoven on yksinkertaisesti oppineempi ja toisaalta ilmaisullisesti monitahoisempi säveltäjä tässä teoksessa.

Teoksen ensimmäinen osa rakentuu kaanonien ja peiliakaanien hauralle vuoropuhelulle, jonka keskeyttävät myrskyisämmät taiteet. Toinen osa puolestaan toteutui virtuoosisten muusikoiden bravuurina, josta ei leikkisän taiturillisia ja räiskyvän loisteliaita jaksoja puuttu. Kolmannessa osassa kuuluttiin hienoa pianissimo-sävyä, ja musiikki on muutenkin kiinnostavaa: trio-taite on erikoisen hantunosto barokin ajan soitinkuvaan.

Teos päättyy huikeaan finaaliin, joka alleviivavassa kuvain-

nollisuudessaan edustaa aikansa takaa-ajo -musiikkia. Kerrassaan nautittava esitys.

Romantiikan oikkua ja paloa

Schumannin g-mollitrio esitettiin konsertin toisena kappaleena, mikä minusta kokonaisuuden kannalta olikin parempi järjestys kuin käsiohjelmissa painettu. 200-vuotisjuhlaansa vietävä säveltäjä pukee teoksessaan romantiikan sielun musiikkiin: trio on oikuttelevaa, poeettista ja mielikuvituksellista musiikkia, jossa voi kuulla Schumannin fantasiamaailman asukit touhujensa pyörteissä.

Romantiikan kamarimusiikkisajuri tietylainen virikkeelli-

syys on hyvin kiinnostava piirre – sen myötä etsittiin sivistystä ja emotionaalista herkkyyttä, *Bildungia*, porvarisperheiden nuorille toivoille. Tätä Schumannin teos onkin pullollaan, ja myös muusikot heittäytyivät antaumuksella mukaan musiikin virtaan. Erityisesti viimeisessä osassa saimme kuulla Latvalalta ja Ylöselä todellista kilpasoitainta – kuitenkin yhteiseen hiileen puhaltaen.

Sekä toisen puoliskon alussa että ylimääräisenä kuultu Beethovenin *Allegretto* on viehättävä pikkuteos, jonka yksinkertainen ja konstatelmaton ilmaisu sopi hyvin melko mittävän teoskonaisuuskien suvanoksi.

Markus Mantere

KULTTUURIVIERAS

Näin muualla – miten meillä?

Olin viime viikolla töissä Genkissä. Se on nyky-aikaisesti rakennettu kaupunki itäisessä Belgiassa lähellä Saksan rajaa. Kaupungin historia on lyhyt. Siellä avattiin 1910-luvulla hiilikaivos, ja teollinen kukoistuskausi alkoi. Kaivoksen myötä muutaman tuhannen asukkaan kylästä kasvoi muutamassa vuosikymmenessä 70 000 asukkaan kaupunki. Hiilikaivoksen myötä perustettiin terästehdas, ja Fordin autotuotanto seurasi perässä.

20 vuotta sitten Genkissä alkoi raju rakennemuutos. Kaupungille kävi samoin kuin monelle muulle eurooppalaiselle teollisuuskaupungille. Kaivos lopetettiin kannattamattomana.

Virkamiehet ja kaupungin asukkaat ideoivat ja toteuttivat välttämättömäksi havaitsemansa rakennemuutoksen. Terästä ja autoja vielä valmistetaan, mutta niitä tärkeämmiksi elinkeinoiksi ovat kehittyneet koulutus, kulttuuri ja viestintäteollisuus.

Genk on kaunis kaupunki. Siellä on kiinnostavaa nykyarkkitehtuuria, ja rakentamisen korkeaa laatua herättää huomiota. Kadut, aukiot ja rakennukset ovat huolellisesti toteutettuja ja ylläpidettyjä.

Heikki Saros
Kirjoittaja on taidehistorioitsija ja lehtori, Riihimäki

Vanhat, uudet, pienet, suuret, yksityiset ja julkiset rakennukset vuoropuhelivat keskenään. Keskustelin genkiläisen taksiiksin kanssa ja kehuin kaupungin viihtyisyyttä. Hän vastasi: Kyllä, meillä on tapana pitää huolta ympäristöstä. Meillä ei ole historiallisia monumentteja, mutta meillä on tätä meidän omaa.

Hiilikaivos oli vuosia suljettuna. Kaupungissa mietittiin pitkään, mitä tehdä tuhansien neliö-

metrien laajuisille teollisuushalleille, jotka eivät ole edes ydinkeskustassa, vaan kahden kilometrin päässä torilta ja rautatieasemalta. Lopulta kaupunki ja maakunta suojelivat rakennukset ja päättivät, että kaivosalue olisi Genkin symboli myös jälkiteollisella aikakaudella. Kaivostornit ja kuonakukkula olivat niin vahvoja identiteettisymboleita kaupunkilaisille, että ne päätettiin säilyttää.

Purkufirmojen sijasta työllistettiin rakentajia ja konservaatoreita.

Genk syntyi kaivoskaupungiksi ja sen identiteetti kasvaa siitä. Kaivos brändättiin. Nyt sen nimi on CMine. Rakennukset korjattiin monitoimitiloiksi. Käyttämättömiksi jääneet massiiviset koneet säilytettiin. Ne elävät uutta steam punk -elämää uuden talouden taustalla. Sähköjake-luvallvomoon avataan ravintola ja turbogeneraattorihalliin tulee tilaa tapahtumille. Media- ja muotoilukorkeakoululle rakennettiin uudistilat kaivostornien viereen. Samalla rakennettiin kaksi uutta teatterisalia sekä uusi elokuvateatterikeskus.

Museovirasto valvoo ja ohjaa rakentamista, mutta CMinesta ei ole tulossa museota. Siitä on

Purkufirmojen sijasta työllistettiin rakentajia ja konservaatoreita.

tulossa talouden ja yritystoiminnan veturi kaupunkiin.

Kotikaupungissani Riihimäellä tekninen lautakunta ajaa suunnitelmaa 1950-luvulla rakennetun linja-autoaseman purkamiseksi. Asema on luokiteltu valtakunnallisestikin merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi rakennukseksi. Linja-autoasema on osa Riihimäen kasvun ja kukoistuksen historiaa ja suomalaisen modernin rakentamisen maineikasta perinnettä. Kaavoituksesta vastaavat virkamiehet ovat toissaan yrittäneet säilyttää ”tätä meidän omaa”. Tekniselle lautakunnalle näyttää kuitenkin olevan arvokkaampaa ajaa grynderin asiaa kuin vahvistaa kaupungille omaa historiaa.

Kraftwerkia ja Finlandiaa kännykällä

Helsinki Mobile Phone Orchestra haluaa rikkoo musiikin rajoja.

Helsinki
Susanna Lähdekorpi
Nykykännykällä voi tehdä lähes mitä vain – jopa soittaa puheluita – mutta Helsinki Mobile Phone Orchestra käyttää sitä myös musisointiin.

Mistä oikein on kyse, orkesterinjohtaja ja idean isä Henri Penttinen?

–Olin Yhdysvalloissa Stanfordin yliopistossa tutkimusvierailulla ja vein aluksi idean sinne. Siellä tein yhteistyötä kahden apulaisprofessorin kanssa. Kolmistaan laitoimme ensimmäisen Mobile Phone Orchestran pystyyn 2008 alussa. Kun tulin sieltä kotiin, laitoin suomalaisen bändin pystyyn.

Mikä on yhtyeen punainen lanka?

–Käyttää matkapuhelimia soittimina: näppäimiä, puhelimen asentoa ja mahdollisesti kosketusnäyttöä käytetään syn-teettisten äänien hallitsemiseen. Eli hyödynnämme kaikkea muuta paitsi soittoaaniä. Käytämme puhelinta ihan niin kuin syntikkaa, mutta sitä hallitaan käden asennolla. Älypuhelimissa on kiihtyvyyssanturit, jotka ovat vähän niin kuin Wii-ohjaimia, eli ne tietävät, missä asennossa käsi on. Niiden avulla voidaan hallita esimerkiksi äänen korkeutta tai sävyä.

–Projektissa on tarkoitus yhdistää modernia teknologiaa ja taidetta. Tähän liittyy myös tutkimuksellinen aspekti eli äänisynteesi- ja käyttöliittymätutkimus. Tutkimme, kuinka ohjata tietokoneella synnytettyä ääntä pienellä puhelimella. Työskentelemme aiheen parissa Aalto-yliopistolla. Teemme yhteistyötä eurooppalaisten yliopistojen ja Nokian kanssa.

Minkälaista musiikkia ja mitä biisejä te kännyköillä soittatte?

–Aluksi teimme omaa materi-

aalia yhteistyössä nykysäveltäjien kanssa. Suomalainen elektronikkamusiikin legenda Otto Romanowski ja Jonathan Middleton USA:sta ovat tehneet meille biisejä. Nyt on otettu mukaan covereita, kuten Kraftwerkia ja Finlandiaa oma versio.

Kelpaako musisointiin ihan mikä tahansa kännykkä?

–Niin kutsutut älypuhelimet kelpaavat. On ohjelmoijasta kiinni, mihin puhelin taipuu. Nokian ja iPhoneen uusimmat mallit ovat aikamoisia tehopakauksia.

Minkälainen on orkesterin kokoonpano?

–Vapaaehtoisipohjalta olemme liikenteessä. Neljästä kymmeneen ihmistä on mukana keikasta riippuen.

Riittääkö keikkoja?

–Aika harvakseltaan. Neljästä kuuteen vuodessa. Enimmäkseen ne ovat poikkitaiteellisia keikkoja. Seuraava buukattu keikka on Tuusulan taiteiden yössä kesän jälkeen.

Minkälaista on ollut vastaanotto?

–Hyvä. Aluksi ihmiset hämmästelivät kauheasti suu auki, että mitä tää on. Me myös liikkumme esityksen aikana koreografian mukaan, jolloin saamme äänimaileman elämään sitäkin kautta.

Mitä itse saat orkesterista irti?

–Se on hauska ryhmä, ja musiikillinen tutkimusmatkahan tämä on. Yksi periaatteista on, että kännykkää on helppo lähestyä soittimena. Kitaraa tai viulua pitää harjoitella vuosia, ennen kuin voi mennä soittamaan. Me pyrimme mahdollisimman matalaan aloituskynnykseen. Se on ollut hauska ajatus pitää elossa ja viedä eteenpäin. (HäSa)

► **Helsinki Mobile Phone Orchestrassa** soittavat Henri Penttinen, Raine Kajastila, Henna Tahvanainen, Tuuli Luoma, Tuomo Raitio, Julia Turku, Olli Santala, Antti Jylhä, Mikko Ojanen, Julian Parker, Ilkka Huhtakallio, Riku Räisänen, Stefano Delle Monache ja Archontis Politis.

Helsinki Mobile Phone Orchestra luo musiikkia älypuhelimilla ja hyödyntää niissä olevia kiihtyvyyssantureita, joiden avulla voidaan hallita äänen korkeutta ja sävyä.

Pohjantähti 2 ensi-iltaan syyskuussa

Helsinki
Timo Koivusalon ohjaama elokuva *Täällä Pohjantähden ala II* saa ensi-iltaansa 24. syyskuuta. Filmi tulee valkokankaalle samana päivänä kautta Suomen.

Koivusalo ohjasi Väinö Linnan klassikkoromaanista kaksiosaisen elokuvan. Ensimmäinen filmi tuli ensi-iltaansa viime joulukuussa.

Pohjantähti-tarinan pääparia Akselia ja Eliinaa näyttelivät filmillä Ilkka Koivula ja Vera Kiiskinen.

Koivusalon Pohjantähti kiinnostaa myös tallenteena. Elokuvan ensimmäisen osan dvd- ja blu-ray -tallenteita myytiin ennakkoon yli 35 000 kappaletta. Filmin ensimmäinen osa tuli dvd- ja blu-ray -myyntiin perjantaina. (STT)

Tärinässä ajatukset harhailevat

Riihimäki
Galleria Tärinässä on avattu Juho Hellstenin maalausnäyttely *Ajatukset harhailee*. Aalto-yliopiston taidekasvatuksen opiskelija Hellsten kuvailee teoksiaan kertomalla, että niissä on räiskyviä, roiskuvia värejä ja harhailevia ajatuksia.

–Pikku maalauksissani vilistä-

vät monenlaiset kädelliset. Pienten apinamaalusten päähenkilöt huokuvat inhimillistä ihmetystä ja kehittyneemmät kädelliset sekoilevat niin kuin ihminen vaan voi, hän sanoo.

Riihimäen rautatieasemalla sijaitseva galleria on auki tiistaista sunnuntaihin. Hellstenin näyttely on esillä 26.6. saakka. (HäSa)

OIKAISU: Enok Rytkösen kirja-kauppa Hämeenlinnassa sijait-si nykyisellä Hallituskadulla to-

rin laidalla. Katuosoite oli väärin. Aikakone Enokista kertovassa artikkelissa 2.6.